Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

TRÆK AF TURISMENS HISTORIE

I MIDDELFART

Oldermands afhandling

28. oktober 1997

Middelfart Marsvinslaug

TRÆK AF TURISMENS HISTORIE I MIDDELFART

Marsvinslaugets oldermands - afhandling 1997 er skrevet af **Jørn Tøffner Rasmussen**, der samtidig er turistforeningsformand, i samarbejde med **Kaj Keldbjerg.**

Beretningen omfatter:

1. **Byens første turistbrochure.**

2. **Middelfart som den mondæne badeby.**

3. **Bænkeopstillings-perioden.**

4. **Byens velfungerende turistservice.**

Frygten for turismens fremtid i Middelfart blev afværget.

1861 blev det vedtaget at anlægge en jernbanelinie fra Nyborg til Middelfart. Den blev åbnet under store festligheder.

Nu blev der liv i gaderne bl.a. med tre omnibusser, der besørgede trafikken til færgestedet, med overfart til Snoghøj.

Et problem blev livligt diskuteret i byen: Hvad ville der ske, hvis banen blev forlænget fra Middelfart til Strib: Dette fandt sted den første november 1866, uden større opmærksomhed i byen.

Nu blev der stille i Middelfart. Den gamle færgefarts storhedstid var slut.

Banegården

Hvad byen mistede ved nedlæggelsen af færgefarten måtte vindes på andre områder.

Det var nærliggende at satse på turismen, da byen havde ry for at være et fortræffeligt feriested.

Der var mangel på hotelplads - flere blev henvist til privat indkvartering.

Gennem flere generationer. Fra 1833 til 1896 residerede slægten **Behrendt** på det hotelmæssige område. 1871 trådte anden generation af slægten ind i billedet med **C. F. Behrendt**, der bygger det nye badehotel Behrendts Hotel, som blev basis for fremtidens turisme i Middelfart. 1920 blev navnet ændret til "**Hotel Melfar**".

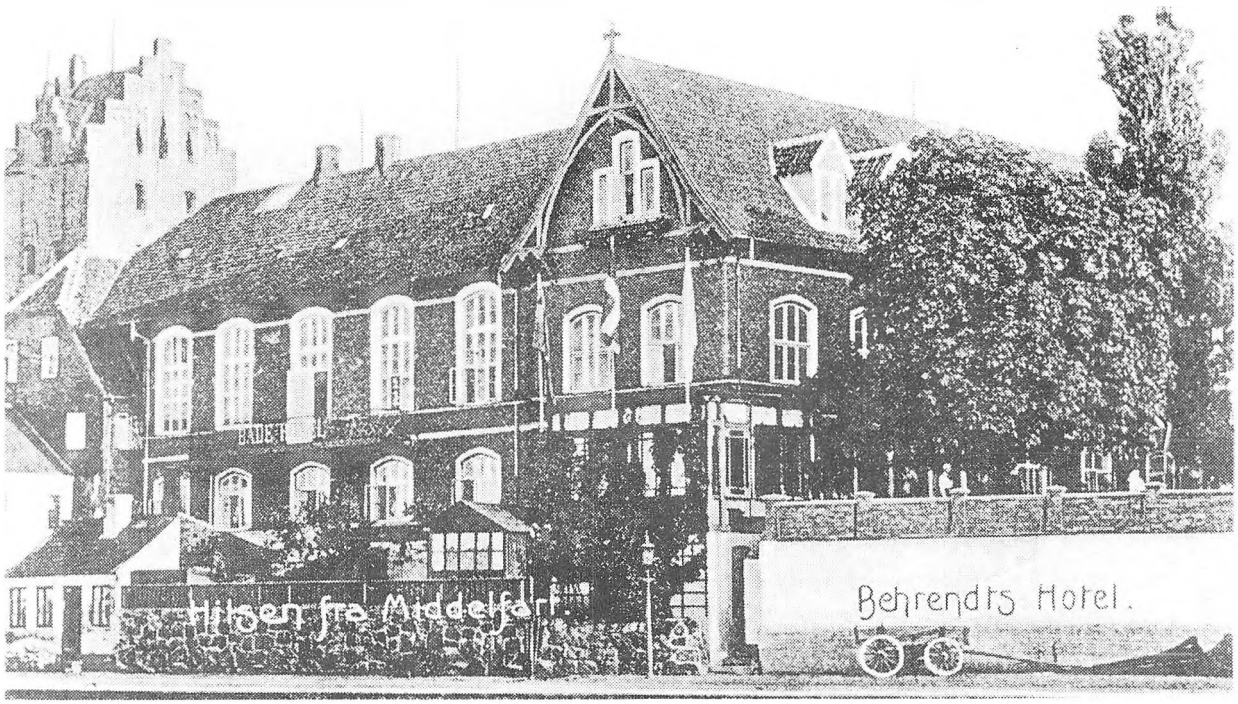

Behrendts Hotel 1915

Fra den første turistbrochure.

I slutningen af 1800-tallet (årstallet ikke kendt) foreligger formentlig den ældste turistbrochure om Middelfart.

Brochuren er udsendt på et Københavnsk forlag i en serie af "Illustrerede rejsedagbøger" - omhandlende Middelfart og Fredericia.

Middelfart betegnes som en venlig og stille købstad, der i særlig grad egner sig til ferie og sommerophold, dels på grund af de naturskønne omgivelser, dels på grund af de

fortrinlige strømbade, ved det friske sunhedsgivende vand med de hyppigt skiftende strømme.

Det var dengang, da bæltet endnu var i sin "uskyldsrene tilstand" som skrevet står i de gamle aviser.

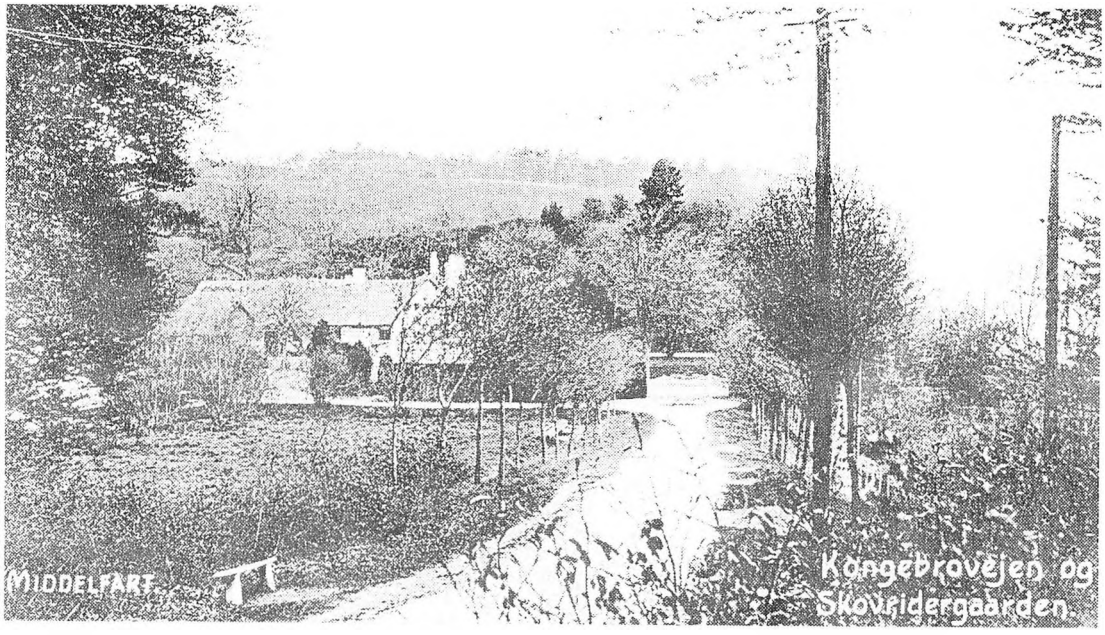

Skovridergården

Brochuren anviser følgende Spadseretur:

Fra havnen mod vest, forbi det smukke enkesæde Grimmerhus, ind i kongebroskoven med de maleriske kløfter og de smukke skovskrænter, langs bæltet til Kongebroen, hvor der tidligere var overfart til Snoghøj.

Tæt ved kongebroen ligger den venlige skovriderbolig (hr. Hvalsøe) med pensionat.

Fra den lille havn er en smuk udsigt mod nord til den jyske kyst.

Videre mod vest langs kysten med dens klinter eller ad kørevejen over mark til Batteriplantagen på Hindsgavls Odde (Vasnæsbatteri), med den høje Galsklint. Videre

mod syd gennem Mathildeplantagen til slotsbanken, hvor den gamle Hindsgavlsborg stod. En dyb kløft afskærer banken fra halvøen.

Den gamle borg omtales 1287. Turen slutter i Hindsgavlsparken.

Brochuren omtaler de store afgørende begivenheder, der er fundet sted på Hindsgavlshalvøen.

Grimmerhus

Behrendts Hotel

Tilstrømningen til det nye badehotel stiger. Hotellets gæstelister nævner bl.a. prominente gæster fra ind- og udland.

Eventyrdigteren **H. C. Andersen** fik altid det største og smukkeste værelse. Hans sidste besøg 1872 faldt sammen med finansmanden **C.F. Tietgen**, hvis store lystyacht

lå i havnen. Til ære for **H. C. Andersen** blev skibet illumineret en aften, hvilket han følte sig meget beæret over.

H. C. Andersen blev dybt rørt, da en flok småpiger stod foran hotellet for at hylde ham.

En af dem overrakte ham en rose, som han nippede et blad af og sagde:" Når jeg vender tilbage til København, vil jeg på dette blad skrive et rigtigt eventyr, som I kan læse når I bliver ældre."

Forfatteren **Henrik Pontoppidan** skrev i en novelle, at hans værelse på hotellet mindede om et større klædeskab.

En skildring af hotellets gæster giver han i en af sine noveller. Her et kort uddrag:

"--- I det samme viste den første badegæst sig på den høje trappe, der fra hotellets haveanlæg fører ned til havnen. Det var en ældre herre med panamahat og flødegule benklæder. Han standsede og så sig omkring.

To luftigt sommerklædte damer stod som skrukkende høns og betragtede den truende skyhimmel. I dag skulle den store udflugt for turisterne finde sted. Vognen var bestilt, maden pakket og de lyse garderober holdt i beredskab. Det var en frygtelig fortvivlelse, da regnen kort efter tog fat.

Trods trætheden efter rejsen kunne jeg ikke falde i søvn. Rundt om trængte et ejendommeligt, pulserende røre ind til mig, lyden af folk, der lå og snakkede i deres

senge eller i færd med at krybe i dem og hvis mindste foreteelse kunne høres gennem de tynde bræddevægge med en tydelighed, der ofte gjorde mig ganske genert. ”

En hyppig gæst, den elegante forfatter **Herman Bang,** var altid omgivet af en kraftig parfumeduft, der sporedes overalt, hvor han færdes. Han underholdt ofte hotellets gæster.

De fynske turistforeningers start

Den første turistforening på Fyn blev oprettet i Fåborg 1895, dog ikke som en selvstændig forening, men som en afdeling under hovedforeningen i København "Den danske Turistforening".

I 1899 blev oprettet en afdeling i Nyborg, senere i Svendborg og Assens og i 1906 "Odense og Omegns Turistforening".

Da "Den danske Turistforening" i 1922 efter 35 års fremme af turismen blev opløst, oprettedes "Turistforeningen for Danmark". Her gik den fynske afdeling ind i hovedforeningen under det nye navn "De sammenvirkende turistforeninger i Fyns stift".

På bestyrelsesmødet 11. November 1922 vedtages at indmelde Middelfart Turistforening i "Turistforeningen for Fyn".

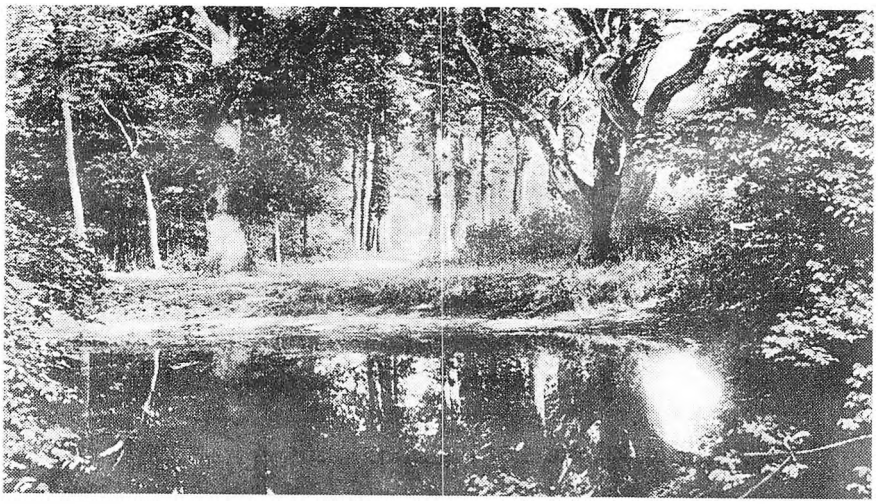

Bjørnsdam

Middelfart Turistforening stiftes

Vel vidende at Middelfart tiltrak mange turister p.g.a. de smukke omgivelser, fandt adskillige borgere det formålstjenligt med et større samarbejde mellem erhvervslivet og turistarbejdet.

Forudsætningen var, at turistarbejdet blev lagt i faste rammer. Det skete med stiftelsen af Middelfart Turistforening den 23. September 1912 ved en generalforsamling på Behrendts Hotel, hvor 82 tilstedeværende tegnede sig som medlemmer.

Til bestyrelsen valgtes: Redaktør **Jul. Eilersgaard** formand

Wald. Nielsen næstformand

H. Illum kasserer

G. Kreutzer sekretær

Jens Clausen

Et nyt kapitel var hermed indledt i byens turistarbejde.

Målsætningen var at virke for turismens fremme, tage sig af opgaver af forskønnende karakter, oppudsning og bevaring af gamle ejendomme.

Turistforeningens "Anvisnings-kontor"

For at betjene byens turister anbragtes emaljeskilte på **Kreutzers** og **Illums** forretninger med påskriften "Turistforeningens anvisnings-kontor". De to indehavere påtog sig frivilligt at give turisterne alle ønskelige oplysninger.

Bænkeopstillings-perioden

En henstilling til byens forskønnelses-udvalg om tilladelse til at opstille bænke langs stierne og at opstille vejskilte i skovene, blev tilladt.

Hermed begyndte foreningsprincippet - den hoppymæssige indstilling. I årene fremefter blev der opstillet og vedligeholdt mange bænke.

Drilagtige borgere kaldte den nye forening "Middelfart bys bænkeforening".

Men, det viste sig hurtigt, at turistforeningen havde mange gøremål.

Der skulle skaffes penge:

Tilskud blev ydet af institutioner, forretningsfolk og kommunen, sidstnævnte med 25 kr. årligt.

En turist, der gennem flere år ferierede i Middelfart, skrev sommeren 1912 følgende hyldest til byen "Når jeg engang drager op fra min hjemby, vil jeg slå mit telt op i skovbræmmen ved Hindsgavls Allé. Der vil jeg leve sorgløst til mine dages ende, omgivet af den mest vidunderlige og inspirerende natur, der

findes". Fremtidens turister vil bekræfte disse ord. Hindsgavls marker, Fænø, Fænøsund med et kik ind i Kolding Fjord, er et gedigent billede af typisk dansk natur.

Ved studentermøderne på Hindsgavl senere, gav en deltager udtryk for sin begejstring med følgende ord: "Her er næsten for smukt!"

Fænø. Badehotellet

Udenlandske turister på besøg

Den 17. Juni 1914 ankom udenlandske pressefolk til Middelfart, efter ophold i København. Middelfart var den eneste fynske købstad , der blev besøgt.

Ved en Middag på Behrendts Hotel modtog borgmester **Stephensen** og turistforeningens formand **Eilersgaard** forsamlingen, der bl.a. talte repræsentanter fra den lokale presse og flere indbudte. Efter middagen foretoges en sejltur til Fænø og en tur i omegnen, som gæsterne fandt idyllisk.

Adskillige fik deres opfattelse af Danmarks natur revideret. Navnlig oplevelsen af de lyse nætter gjorde indtryk.

Gæsterne gav i rosende ord begejstring for deres oplevelser i Middelfart.

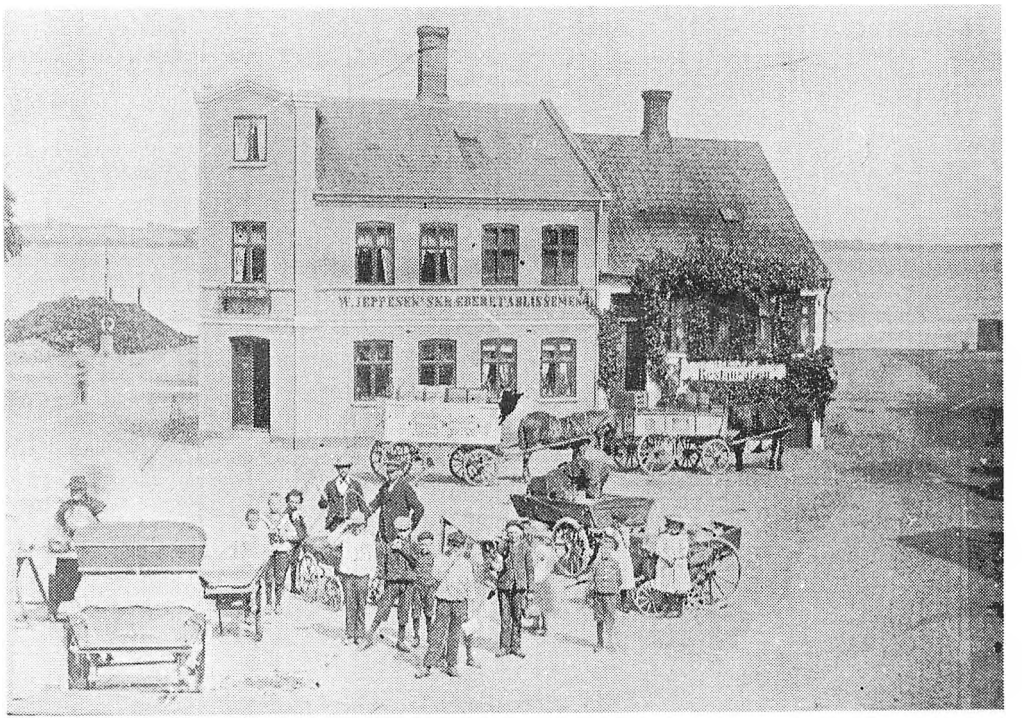

Torvet

Uniformer og "strøggade"

En turist på sit første besøg i 1916, fandt byen stillestående og med gammeldags præg. Blandt andet savnede han sporvognen ved banegården! Han undrede sig også over, at jernbanevognene ved den store fabrik var hestetrukne. Kongebrovej fandt han idyllisk, pyntelig og indtagende, hvorfor han drog den slutning, at her boede byens store skatteydere.

I hovedgaden så han adskillige uniformsklædte personer og andre med guldtresset kasket og formente, at der muligvis var kongres for toldvæsenet. På

forespørgsel fik han svar fra en forbipasserende: "Nej, sådan går alle byens embeds- og bestillingsmænd klædt hver dag".

En borger udtrykte ønsket om, at byen fik en "strøggade" som store byer.

Henner Frisers Hus

Foreningens mange gøremål.

Den første forhandlings-protokols referater er korte, flere vanskelige at tyde. Bestyrelsen var enige om kraftigt at sætte ind på bevarelsen af byens ældste ejendom **Henner Frisers Hus** i Brogade. Dette var i en så elendig forfatning, at det snart skulle nedrives. Foreningens ønske var, at kommunen ville overtage det.

Først 1927, da Nationalmuseet trådte til, blev huset restaureret og ført tilbage til sin oprindelige skikkelse.

Foreningens pengemidler var begrænset, så det var små beløb, der blev ydet til fremme af turismen.

Bestyrelsen arbejdede ihærdigt med at skrive en mindre turistbog med tekst, billeder og fotografier fra by og omegn. Der blev søgt pengebidrag fra hotelværter, foreninger, sparekassen og forretningsfolk. Den 22. Maj 1914 modtog kassereren 225 kr. til bogens trykning.

På generalforsamlingen 1924 omtalte formanden den store pressefest sidste sommer. Formanden har skildret byen og omegnen i en pjece, der senere blev trykt og udsendt til bureauer og rejseselskaber.

Året 1923 sluttede med en kassebeholdning på 235,97 kr.

Formanden beklagede, at reklamebillederne for Middelfart og Omegn, der har været ophængt i Esbjerg, var flyttet til Statsbanernes Oplysningsbureau i København.

Kirken

Staurbyskov sælges

I den ældste turistbrochure for Middelfart og omegn omtales det store skovområde, Staurbyskov, som et særdeles yndet udflugtssted for byens borgere og turisterne.

15. Juni 1918 gav administrationen for stamhuset Hindsgavl ret til at afhænde den del af skoven, der lå vest for jernbanelinien Middelfart – Strib.

Den nye ejer af nævnte areal, proprietær **Autzen**, lod med stor bekostning anlægge en vej langs stranden. Herved blev forbindelsen mellem Middelfart og Strib næsten halveret.

Den nye spadsere- og kørevej gik gennem et naturskønt område med udsigt over Lillebælt og den jyske kyst.

Restaurant Kongebroen 1922

Ved siden af den gamle skovridergård blev kransen hejst på den store restaurant, den 27. Maj 1922.

Opgaven med tilpasningen af gammelt og nyt var løst på en fortræffelig måde.

Ved rejsegildet fandt en meningsudveksling sted mellem borgmesteren og en af gæsterne. Borgmesteren udtalte bl.a., at nu var der rejst et folkets hus på det område, hvor adelen hidtil havde haft eneret. Gæsten imødegik, idet han fremhævede, at Hindsgavls besiddere gennem mange år havde været

imødekommende overfor byens borgere med hensyn til adgang på en stor del af godsets område.

Hotellets lokaler, med plads til 400, gav udtryk af noget lyst og smukt, og stedet blev et særdeles populært udflugtsmål. I ferietiden var der bl.a. et mylder af glade skoleelever langvejs fra.

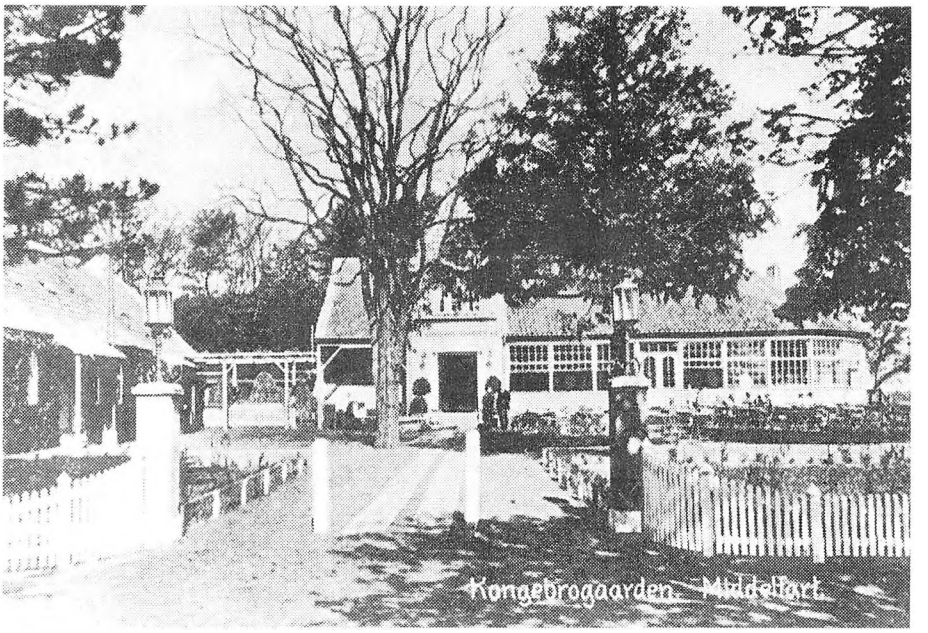

Kongebrogården

En vanskelig sag

Turistforeningen var i 1925 den udfarende kraft i bestræbelsen for, at den ny anlagte strandvej ikke blev lukket.

Landbrugsministeriet havde af ejeren forlangt vejen beplantet, jvn. fredskovs-forpligtigelsen, hvorved den ville være ufarbar.

I en protestskrivelse fra turistforeningen, tiltrådt af Middelfart og Vejlby kommuner, blev fremført vægtige argumenter for bevarelsen.

Det er vanskeligt at redegøre for de mange skriverier, der fandt sted mellem de to involverede parter.

På foreningens generalforsamlingen, den 28. September 1925, oplyste formanden, at takket være foreningens indsats var sagen ordnet.

Byen åndede lettet op!

Bestyrelsesskifte 1926.

Ved **Eilersgaards** bortrejse 1926 valgtes ny bestyrelse, hvor redaktør **Johs. Nygaard** indtræder i bestyrelsen.

Boghandler **Harder** blev fungerende formand og afløses 1931 af **Johs. Nygaard**, der virkede som formand indtil 1949. Ved sin fratræden udnævntes han til æresmedlem.

Sidst i tyverne gik foreningen ind i en effektiv propaganda for by og egn med henblik på den forventede tilstrømning af turister under broens forarbejde.

Det var på tide, at landets største trafikale problem, trafikhalsen ved Lillebælt, blev løst.

Foreningen lod fremstille en ny brochure, mærkater i tre farver og kort over Middelfart. Disse kort blev ophængt over hele landet på offentlige steder.

Foreningen i samarbejde med byrådet var den drivende kraft i festlighederne i anledningen af broindvielsen. Et tolvmands-udvalg fra byens større foreninger blev nedsat.

Den 14. Maj 1935 var byen klædt i festdragt, og et strålende fyrværkeri satte punktum i byens historie.

Indvielsen af broen blev overværet af mange tusinder mennesker fra ind- og udland, og i de følgende år steg turistbesøget stærkt.

1936 behandlede foreningen en ansøgning fra restauratør **O. P. Sørensen,** om foreningen ville deltage i udgifterne ved en skønhedskonkurrence , det havde dog ingen interesse.

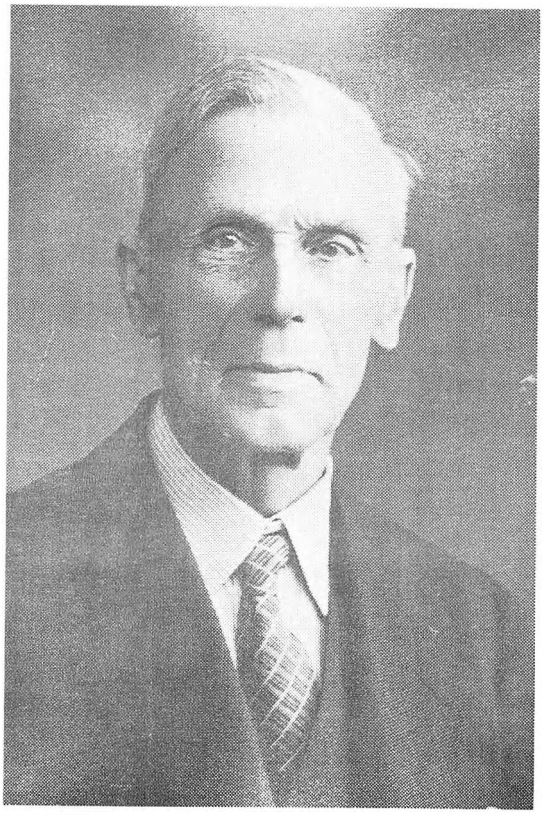

Eilersgaard

Johs. Nygaard

Danmarks første ferieby.

Med den nye ferielov 1938 startede Dansk Folkeferie under besættelsen med opførelsen af en række feriebyer forskellige steder i landet.

I Middelfart blev Danmarks første ferieby taget i brug 1941, beliggende på en af landets smukkeste områder, skrånende ned mod Fænøsund, omgivet af pragtfulde bøge- og egeskove. En historisk egn-nabo til Hindsgavl.

Husene var efter tidens forhold godt indrettet. Endvidere opførtes en hovedbygning med spisesal.

Middelfart Turistforening tilbød at skaffe mødelokaler, hvis det var nødvendigt og tilbød at arrangere omegnsture under kyndig vejledning.

Feriebyens første direktør, **Johannes Sperling**, var en initiativrig person med et herligt humør.

Hans tale ved rejsegildet vakte stormende munterhed, da han causerede over emnet sparsommelighed, der var nødvendigt i de trange tider. Han meddelte, at der kun var bevilget én pilsner til hver! Han vandt mange venner i Middelfart.

Efter besættelsens ophør blev husene anvendt som interneringslejr og gav derefter plads for flygtningestrømmene fra Tyskland.

Brugen af feriebyen havde nedslidt husene, så en total nedbrydning var nødvendig. I løbet af to år blev der opført en ny moderne ferieby. Indvielsen fandt sted den 21. Juni 1983 under stor opmærksomhed.

Byggesummen var to hundrede millioner kroner.

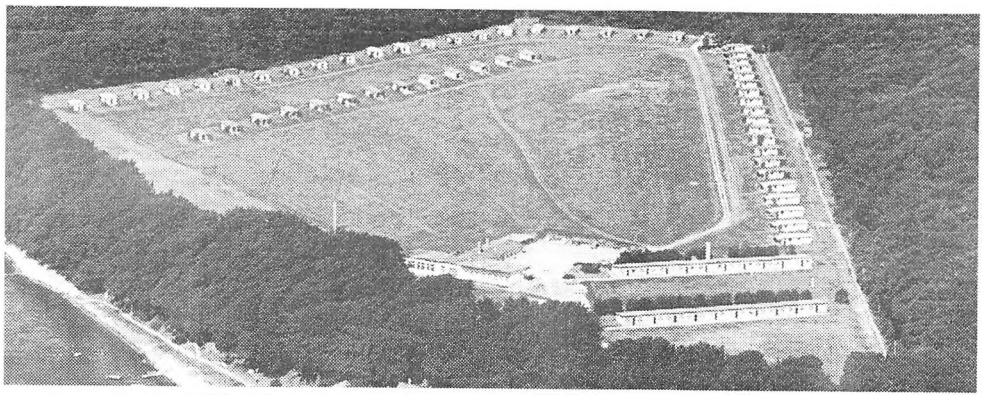

Feriebyen

Turistforeningens indsats for bevarelsen af Adlerhusalleen.

Den 12. September 1944 sendte bestyrelsen en henstilling til byrådet om ikke at skride til den påtænkte fjernelse af træerne fra skovgade til Adlerhus.

Den gamle, smukke Hindsgavlsalle hørte med til det, som prægede byen og omegnen for sin egenartede skønhed.

Foreningen var klar over, at der var overvejende stemning for at bevare alleen, så meget mere, som der ikke hidtil forelå overbevisende grunde for en fældning.

Foreningen videreførte sagen med en henvendelse til Danmarks naturfrednings -forening og til den lokale naturfrednings-forening. Begge foreninger tilsagde deres støtte.

Endvidere satte turistforeningen en indsamling i gang for bevarelsen af alleen.

Manglende hotelkapacitet.

"Hotel Melfar" blev lukket 1941 og stillet til tvangsauktion.

Turistforeningens ihærdige forsøg på en ordning med ejeren mislykkedes. Derefter tog foreningen initiativet til et møde med repræsentanter for byens erhvervsmæssige interesser; men også uden resultat.

1943 gik foreningen i spidsen for tegning af en kapital til køb af bygninger, men også dette projekt måtte opgives. Med besættelsen rykkede tyskerne ind på hotellet, der lå hen som en ruin.

Ingen havde tiltro til, at bygningen nogensinde ville blive til hotel.

Generalforsamlingen 1. Juni 1949. – direktør Erik Tholstrup valgtes som formand

Redaktør **Nygaard** indledede med at udtale, at det i år var ham en særlig glæde, at aflægge beretning, idet det var et gennembrudsår for turismen i Middelfart. Grundlaget var genopbygningen af Hotel Melfar. Turistforeningen havde i sit arbejde mødt stor forståelse. Medlemstallet var steget fra 137 til 220. Der var opnået positiv kontakt med byrådet, som havde givet håndslag på fortsat samarbejde. Der ventedes en stor turisttilstrømning i løbet af sommeren.

Turistforeningens bænke var overtaget af byrådet.

De tre personer **Johs. Nygaard, Erik Tholstrup** og **Åge Petersen** satte gennem mange år dybe spor i turistarbejdet.

Den nye formand bragte en tak til den afgåede formand og foreslog ham udnævnt til æresmedlem, hvilket blev vedtaget.

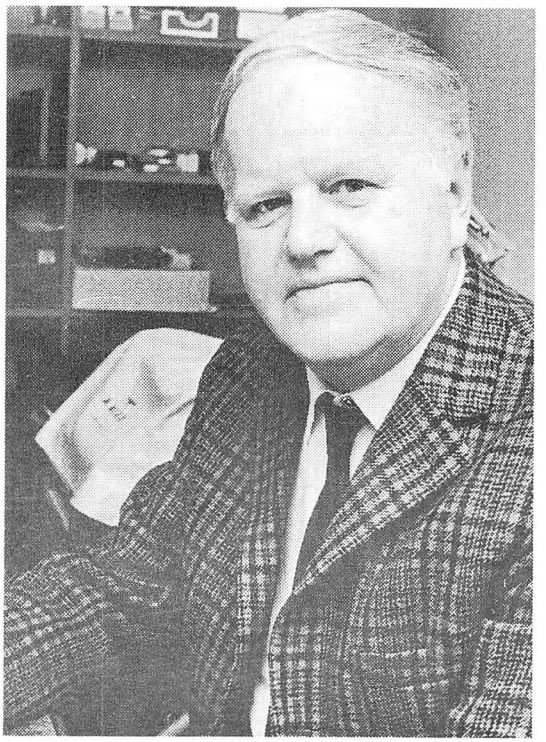

Åge Petersen

Erik Tholstrup

Hotel "Melfar's" genopbygning fuldført

Den 2. Juni 1949 indvies Hotel "Melfar". Det gamle hotel stråler i fornyet herlighed.

Den faldefærdige ruin er blevet omskabt til et moderne luksushotel, der på ny kan påkalde turisternes interesse og blive det naturlige samlingssted for byens borgere, sådan som det gamle "Melfar" var det gennem mange år.

Hotellets bygmester, murermester **J. G. Andrzezak**, løste den opgave, som alle andre hidtil var veget tilbage for.

Indvendigt er praktisk taget alt fornyet. Ydermurene er stort set de gamle. Havefløjen og salsfløjen har bevaret deres gamle præg, derimod er facaden mod Brogade ændret så meget som fredningsbestemmelserne tillod. Der er gravet kælder ud.

Etagehøjden er ført helt igennem således at nu også den nordlige ende ud mod havnen har to etager. Der er sat kviste på verandamuren ud mod havnen. Restaurationen er stort og meget stilfuldt møbleret. En nyopført vinterhave, hvorfra der er adgang til terrassen udenfor. En pragtfuld stor sal er opbygget.

Bygmesterens forældre kom til Danmark fra Polen for adskillige år siden som roearbejdere. Selv har han kæmpet sig frem ved flid og dygtigt håndværksarbejde.

Ene mand begyndte han rydningsarbejdet, indtil han fik samlet en arbejdsstyrke. En del af materialerne stammer fra nedrevne hoteller bl.a. Rungsted Badehotel.

En kreds af handlekraftige folk satte penge i foretagendet. Byggesummen lå mellem 450.000 og 475.000.

Besværligheder havde der været nok af. Ved indvielsen sagde han bl.a.:

"Enkelte gange var jeg klar til at pakke min kuffert."

Han sluttede sin tale: "Jeg er stolt af at kunne levere dette hotel til Middelfarts borgere, mit løfte har jeg holdt."

Det nye hotel blev overtaget af **Børge Schmidt Petersen**, der kort efter sin ankomst til byen indtrådte i turistforeningens bestyrelse.. Han var født i Middelfart, havde fået sin uddannelse i hotelbranchen på flere store hoteller. Sammen med sin hustru blev hotellet drevet på en udmærket måde, med et stadig stigende besøgstal.

Hotel Melfar 1952

Selvstændigt turistkontor 1949

Det økonomiske grundlag for oprettelsen af et turistkontor blev lagt, da erhvervsrådet ophørte og skænkede kassebeholdningen på 4000 kr. til turistkontoret.

Byrådet ydede også støtte, og senere blev tipstjenesten også knyttet til kontoret. Kontoret blev indrettet på torvet i halvdelen af rutebilstationens ventesal, mens resten blev lagt til kioskejer **K. Goldenbecks** forretning.

Turistforeningen ansatte **frk. Estrid Jensen** (Misser) som leder af kontoret, indtil dette 1950 blev lagt ind til **Goldenbecks** forretning. Gennem 22 år ydede ægteparret **Goldenbeck** et særdeles prisværdigt arbejde for turistsagen.

Goldenbeck's forretning

Ind i 1950'erne

Bestyrelsen bestod 1952 af:

Direktør **Erik Tholstrup**	Formand
Redaktør **Johs. Nygaard**	Næstformand
Bankdirektør **E. Rasmussen**	Kasserer

Lærer **Kaj Keldbjerg**

Direktør **Steffen Petersen**

Boghandler **Kay Therkildsen**

Redaktør **Åge Petersen (for kommunen)**

Direktør **Børge Schmidt Petersen**

Foreningens 40 års jubilæum

Den 23. September 1952 holdtes en beskeden middag for bestyrelsen med damer.

Formanden udtalte: "Det har ikke været vor mening at holde en større fest, men på den anden side synes jeg, at det nok var værd at mindes, at der for 40 år siden her i byen var initiativrige borgere, til at sætte denne gode idé i sving og danne det, der i dag er blevet en forening for hele byen.

Det er slet ikke småpenge, der omsættes af vore turister. Jeg skyder slet ikke over målet, når jeg siger, at der alene i de tre måneder juni, juli og august er lagt mere end en halv million kr. her i byen.

Jeg tror, at d'herr bankmænd vil give mig ret i, at den udenlandske valuta er ved at fylde godt i kassen og sikkert giver arbejde til dem.

Nogen større indtægt heraf er der vel ikke, og det er sikkert, den ændrede valutaordning, der er skyld i at flere og flere fremmede penge kommer til vore banker.

Jeg vil håbe, at vi må få et par timer sammen, der kan både mætte os og give fornyet mod på at virke for den sag, der nu en gang er lagt i vore hænder."

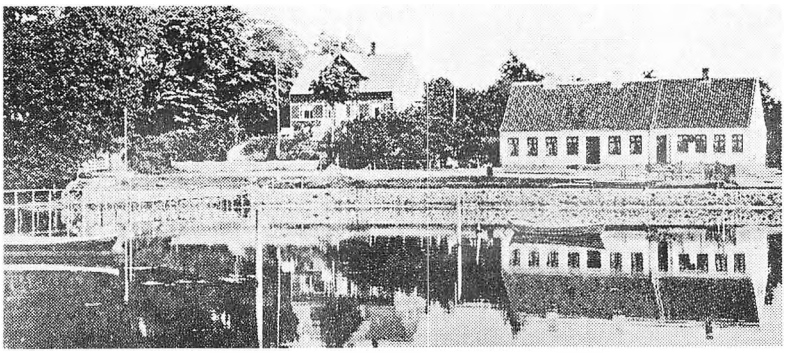

Teglgård

En Fynsfilm med dejlige billeder.

På generalforsamlingen den 27. Februar 1953 viste formanden en film, optaget af redaktør **Sven Hansen**, Århus, en film tilegnet de fynske turistforeninger "Mellem Æblegård og Humlehave". En særdeles vellykket film, med smukke motiver, ikke mindst fra Middelfart og omegn.

I modsætning til andre fynske købstæder havde turistbesøget i Middelfart været stigende.

Formanden udtrykte håbet om, at der blev fundet en løsning på spørgsmålet om vandrehjemmet, men kritiserede at Hergbergsringen havde lagt loft over priserne. Besøget lå på omkring 4000 gæster.

En ny turistplakat, tegnet (uden vederlag) af kirkemaler **Bent Abildgaard**, Middelfart, fik megen anerkendelse, bl.a. af turistchef **Lichtenberg**. Plakaten er opsat på hovedkontorets væg.

En ny brochure, der er trykt i 20.000 eksemplarer, har også fået smuk omtale overalt. **Kaj Keldbjerg** har skrevet teksten.

Marsvinslauget

I 60-året for det gamle marsvinslaugs ophævelse, blev Middelfart igen marsvinsjægernes by, idet der stiftedes et nyt laug hvis primære formål var at "fiske" minder. Det var den 28. Oktober 1959.

Marsvinejagtens historie om "Det kgl. Koncessionerede Marsvinsfiskeri og dets udøvere" går ca. 600 år tilbage og er et enestående kapitel i byens historie.

Fangsten foregik i Gamborg fjord ved Middelfart.

1957 blev et kunstværk, marsvinsbrønden, opstillet på Fisketorvet – en gave fra Ny Carlsbergfondet.

Marsvinslauget 28. Oktober 1964

I kunstværket, skildrer en tyk kobberplade de robuste marsvinsfiskere, der med piskeris driver marsvinene ind i Gamborg fjord ved Middelfart.
Det nye laug har rejst to mindestene, en i Middelfart og en ved Svinø i Gamborg.

Et festligt og humørfyldt møde med fortiden.

Ved aftenstid den 28. Oktober 1959 var gyderne omkring den gamle bydel fyldt til trængsel.
Det elektriske lys i Brogade blev slukket, mens det levende lys var tændt i vinduerne. Trods kameraernes snurren og projektørernes flakkende lyskegler føltes det som et møde med fortiden.
Mens vægterversene lød, gik de 30 laugsbrødre iført sømandstrøje, sort kasket med blank skygge og mørke benklæder fra Hotel Melfar til museet. Den gamle fane førtes i spidsen.
I museets første stue oplæste laugets første oldermand enkelte af den gamle laugsskrås mange artikler og det nye laugs ni artikler.
Hver enkelt blev spurgt, om han tiltrådte laugsbestemmelserne.
Udenbys pressefolk overværede begivenhederne. Der var to radioudsendelser plus en fjernsynsudsendelse. Stolsbrødre i det berømte Chr. den 4. laug i Aalborg, sendte hilsen med ønske om held og lykke for foretagendet.

Kl. 14.00 samme dag havde 200 mennesker overværet mindestensafsløringen ved Teglgård. Stenen var rejse til minde om stedets historiske tilknytning til marsvinejagten.

Vægter i Brogade

Camping Bøgehøj.

Ved et fortræffeligt samarbejde mellem kommunalbestyrelsen og turistforeningen var Camping Bøgehøj færdiggjort. Åbningen fandt sted den første juni 1957 under stor opmærksomhed

Pladsen mellem Middelfart – Strib blev betegnet som en af landets bedste campingpladser.

Ved en fornuftig disposition lykkedes det at holde udgifterne på et minimum. Valget af pladsen, den gamle losseplads, var udsat for stærk kritik, navnlig mod **Erik Tholstrup** og **Kaj Keldbjerg,** men kritikken forstummede hurtigt.

Det viste sig nemlig, at i regnfulde perioder, hvor andre campingpladser mange steder stod under vand, stod stedet her tørlagt, vandet siver hurtigt ned.

På området blev et gammelt bindingsværkshus restaureret, beregnet som samlingssted for campisterne, der her kunne opholde sig under bekvemmelige forhold.

En velfungerende bålplads blev også indrettet.

Historien om Camping Bøgehøj er interessant. På det store hul vest for Jordmoderlodden blev der gennem mange år hældt mange tons affald, så hullet derved blev til et "højplateau". Ethvert spor af affaldsplads blev udslettet.

Åbningen af campingpladsen blev fejret under stor opmærksomhed, bl.a. deltog medlemmer af "Dansk caravansklub" og "Dansk Campingunions" medlemmer.

Turistforeningens formand Erik Tholstrup bød velkommen og indledte med tak for den enestående goodwill, man havde mødt i arbejdet for at få skabt denne plads. Størst andel i resultatet havde byen, som skænkede den moderne og formålstjenlige campingplads med kogerum, vaskekummer og toiletter.

Flaget blev hejst og pigespejderne sang. Derefter samledes man om bålpladsen, som vægter P. Stauring havde indrettet.

En tak blev rettet til lejrchef Larsen og hustru, der nu skulle overtage pladsens daglige ledelse. Rosende ord lød fra de fremmødte gæster.

Ret hurtigt blev der foretaget forbedringer, bl.a. flere toiletter og en kiosk. Ledet af turistforeningen fungerede pladsen særdeles tilfredsstillende indtil 1964 hvor kommunen overtog stedet og opførte Gals Klint camping.

Lillebæltsbroen

Med turister gennem Vestfyn

Som guide for byens turister fungerede Kaj Keldbjerg i flere år, før han indtrådte i foreningens bestyrelse. Dette ulønnede hverv bragte ham mange interessante og fornøjelige oplevelser.

Turen, der her gengives ganske kort, startede i Henner Frisers hus i Brogade. Bygningen, der nu er museum, er opført omkring år 1600 og vidner om ejermandens velstand.

For turisterne var der nok at fordybe sig i, da museets samlinger giver et fortræffeligt indblik i byens gamle historie og borgerlige kultur.

Det, der især vakte damernes opmærksomhed, var den enestående damehatte-samling. Det var vanskeligt for dem at løsrive sig fra den.

Herfra gik turen til Hindsgavl Slot med den store park, fra Middelfart fortsattes til Røjle Klint og Vedelshave til ægteparret Larsen, med fru Marie Larsens kendte store kaffebord. Videre til Wedellsborg Slot, hvor man spadserede i parken.

Så gik turen hjemefter over Svinø, hvor der var lejlighed til at opridse marsvinsjagtens historie.

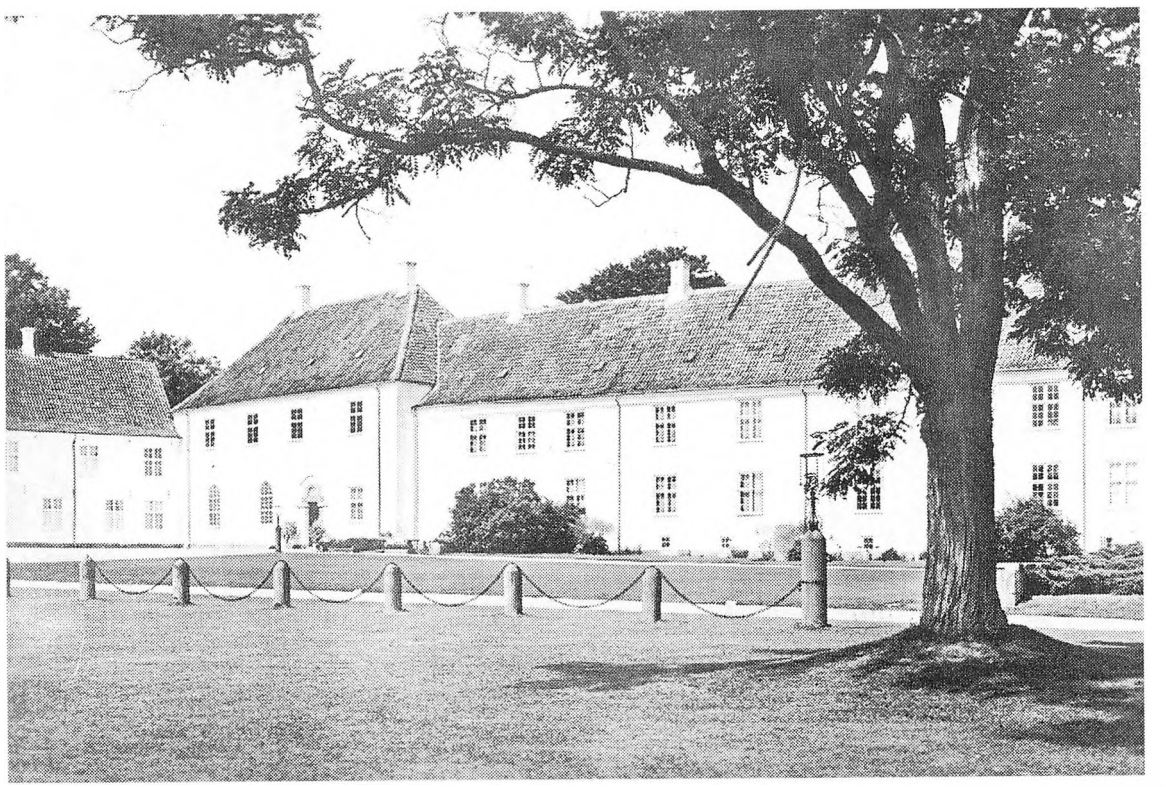

Wedellsborg

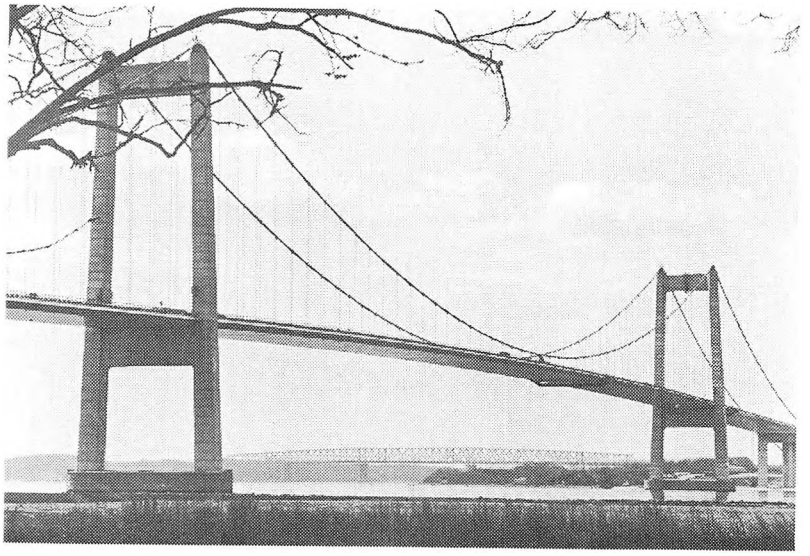

Lillebæltsbroerne

Middelfart – Strib Turistforening

I 1965 foreligger planerne om sammenlægning mellem "Strib Turistforening" og "Middelfart Turistforening".

Først i 1970 blev det en realitet under navnet "Middelfart – Strib Turistforening".

Udsigtstårnet på et plateau i Staurby Skov

I 1968 vedtages planerne om et udsigtstårn i Staurby Skov og forhandlinger med Fredericia Flyveklub resulterede i købet af klubbens udsigtstårn. De samlede udgifter beløb sig til 33.750 kroner – en dristig, men god investering, som gav et fint økonomisk slutresultat.

I tårnet blev opstillet billeder og fotos af broarbejdet.

Nyt Rådhus

Ved byens rådhusindvielse, den 8. december 1969 overrakte turistforeningens formand, til borgmester Herman Jensen, en borgmesterkæde i guld, som tegn på godt samarbejde mellem bystyret og turistforeningen.

Symbolerne i kædens enkelte led er marsvin samlet af byens våben.

Broåret 1970

I samarbejde med Fredericia Turistforening – efter idé af Erik Tholstrup – blev fremstillet 5.000 brokrus fra Den Kgl. Porcelænsfabrik.

Salget indbragte Middelfart Turistforening ca. 15.000 kr.

"Brokampagnen" gav for øvrigt Middelfart 100.000 mm. spalteplads i verdens-pressen.

Rådhuset 8. December 1969

Formandsskifte

Efter 20 års ihærdigt arbejde for turistsagen, fratrådte 1971 Erik Tholstrup som formand og blev udnævnt til æresmedlem.

Chefredaktør V. Lindhart overtog midlertidigt formandsposten.

Turistforeningens bestyrelse er herefter således:

Redaktør	V. Lindhart	Formand
Direktør	Erik Tholstrup	
Overlærer	Kaj Keldbjerg	Kasserer
Slagtermester	Carl Lund	
Bankdirektør	Svend Aage Mortensen	
Direktør	Steffen Petersen	
Boghandler	J. Steensgaard	
Frisør	Bent Aage Henriksen	
Købmand	Børge Pedersen	
Programleder	Åge Petersen	
	Arne Sørensen	Restauratørforeningen

Turistkontoret flyttes

Efter kioskejer K. Goldenbeks og hustrus 22-års fortræffeligt arbejde som ledere af kontoret, fratrådte de 1971. Kontoret blev flyttet til Thor Fryd Rasmussens papir- og bladforretning i Algade.

Med den stigende turiststrøm fandt han det vanskeligt at betjene både turister og forretningens kunder. Og derfor flyttes kontoret 1973 til hjørnet af Algade og Nygade, hvor sportsforhandler K. V. Stovgaard havde et lokale til rådighed.

Her var periodevis beskæftiget kontordamer indtil 1977, hvor korrespondent Lone Jakobsen blev ansat som turistchef. Året efter blev Bente Geil fastansat.

Turistkontoret hos Diana Sport

Det nye turistkontor

1983 kronedes Stovgårds og bestyrelsens forhandlinger med kommunen med henblik på at etablere et større funktionsdygtigt kontor.

August 1983 blev det gamle faldefærdige havnehus flyttet til det sted, hvor turistkontoret nu ligger og taget i brug efter en omfattende restaurering.

Turistkontor i havnehuset

Fra det store grønne område, Herman Jensens anlæg fra 1984 – med træplantning, græsplæner, blomsterarrangementer og kunstværket "Føllet" af Gudrun Lauersen, har beskueren en smuk udsigt over Lillebælt.

En mere hensigtsmæssig placering af byens turistkontor kan næppe tænkes.

Langs stien mod det gamle færgested er anlagt græsarealer med træer, buske og blomsteranlæg.

Den 20 tons granitsten, rejst 1981 til minde om den århundrede gamle færgefart Middelfart – Snoghøj, tiltrækker turisternes opmærksomhed.

Længere fremme møder man et ejendommeligt sydlandsk bybillede "De Hængende Haver".

Og om føje år vil byens borgere og den stærkt stigende turiststrøm, måske kunne promenere på hele havneområdet – som en "Middelfart-Langelinie"?

Den daglige ledelse foretages nu, som tidligere nævnt, af turistchef Lone Jakobsen, med hjælp af Bente Geil og noget senere Marianne Volkert og i travle perioder med skiftende medhjælpere.

Personalet behersker perfekt mange sprog og roses af de mange gæster.

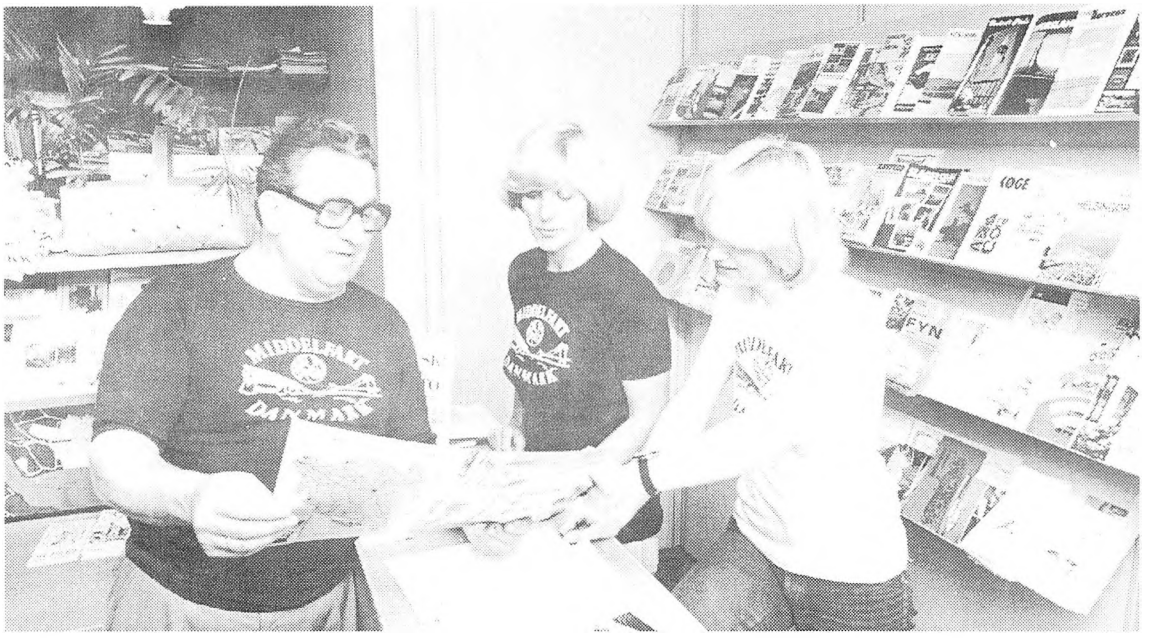

K. V. Stovgaard, Bente Geil og Lone Jakobsen

Turistforeningens 75-års jubilæum

Den 23. September 1987 blev en festlig dag i foreningens historie.

Mange mennesker var mødt på kontoret, hvor formanden Flemming Foss i sin velkomst, udtalte sin tak til kommunen og erhvervslivet for økonomisk støtte gennem årene og en tak til kontorets personale for stor indsats samt tak for dagens gaveregn.

Handelsstandsforeningen skænkede et beløb til købet af en frankeringsmaskine. Blomster, vin, billeder og plakater fyldte kontoret, og gavebeløbet blev på 22.436 kr.

Formanden overrakte en tandemcykel til formanden for Dansk Blindesamfund. Ved overrækkelsen var turistchefen og borgmester Steen Dahlstrøm samt hele bestyrelsen tilstede: V. Lindhart, Flemming Foss, Per Hartmann, Harry Madsen, Kaj Keldbjerg, Karen Jensen, Kurt Skovhus, P. Reinholdt Rasmussen, J. Melby Larsen.

Jubilæumsdagen sluttede med spisning på Fønsvang Hotel, heri deltog bl.a. borgmesteren og bestyrelsen med damer.

Lone Jakobsen, Kaj Keldbjerg, Formand for Dansk Blindesamfund og Formand Fl. Foss

"Skønt er der på Fyn, men skønnest måske ved Middelfart, den gamle by ved bæltets smalleste løb. De blånende bølger og den sølvskinnende bro, Kongebroskovens høje bøge, Hindsgavl samt Fænø med det smilende sund, er blot nogle af de enkeltheder, der tilsammen gør stedet her til juvelen i den fynske krone." Således indledes afsnittet om Middelfart i "Vore gamle købstæder". Og med disse linier afslutter vi beretningen om turismens historie i Middelfart.